

Uporaba herbicidov v žitih v jesenskem času

Pleveli konkurirajo vsem žitom za hrano, prostor, svetlobo in vodo. Največji vpliv na zmanjšanje pridelka žit imajo v času od vznika do konca razraščanja žit. Z enoletnimi pleveli zmerno zapleveljene posevke žit spomladi razplevelimo z mehanskimi ukrepi (česanje). Predpogoj za uspeh so suha tla in zgodnje razvojne faze plevela. Ker je obema pogojema težko zadostiti, ostaja zatiranje plevela s herbicidi najpogostejši ukrep. Jesensko izbiro termina narekuje pravočasno opravljena setev ozimnega žita, sestav, razvojna faza žit in plevelov in številčnost plevelne flore. Jesensko zatiranje ima prednost pred spomladanskim, kadar je v posevku nad pragom škodljivosti prisoten travnati plevel (navadni srakoperec, njivski lisičji rep, njivska stoklasa, latovke in ljuljke) in prezimni širokolistni plevel (navadna zvezdica ali kurja črevca, plezajoča lakota ali smolenec, jetičniki, mrtva kopriva, kamilice, njivska vijolica, krvomočnica, navadni plešec, poljski mak, modri glavinec in njivska redkev), saj njihov hiter razvoj povzroča zastoje rasti in zmanjšanje pridelka žit. Jesensko zatiranje je potrebno ob masovni zapleveljenosti s travnatim plevelom, ker zatiranje tega v kasnejših razvojnih fazah ni mogoče. Na odločitev vpliva tudi topla in suha jesen, dnevne (vsaj nad 5°C, zaželeno 8 - 10°C) in nočne temperature (vsaj nad 0°C še vsaj 3 - 4 dni po aplikaciji) ter primernost tal za izvedbo aplikacije.

Ob zelo toplem vremenu žita nadaljujejo z rastjo, skupaj z njimi pa tudi pleveli. V takih razmerah je zelo priporočljivo jesensko zatiranje plevelov, saj je odlaganje tretiranja na spomladanski čas lahko tvegano tako zaradi konkurence, ki jo pleveli predstavljajo žitom, kot tudi zaradi slabše učinkovitosti spomladanskih tretiranj. Takrat bodo namreč mnogi pleveli že preveliki in zatiranje ne bo več dovolj učinkovito. Za jesensko tretiranje je najbolje uporabiti herbicid s širokim spektrom delovanja proti najpomembnejšim travnim in širokolistnim plevelom, s kombiniranim delovanjem prek tal in listov. Pri izbiri sredstev je treba upoštevati navodila proizvajalcev sredstev, vremenske (temperaturne) razmere v času tretiranja ter razvoj žit in plevela. Za dobro delovanje talnih herbicidov morajo biti tla ob tretiranju dovolj vlažna, kar še posebej velja za pripravke na osnovi pendimetalina in prosulfokarba. Pogoj je brezhibna naprava za nanos škropilne brozge, suha rastlina, tla rahlo vlažna, veter do 5 m/s ob uporabi protivetrnih šob.

Nujno je prebrati navodila za uporabo fitofarmacevtskih sredstev (ffs), upoštevati zahteve posameznih ffs, posebno glede VARNOSTNIH PASOV.

Seznam registriranih ffs: www.fito-info.si, <https://spletni2.furs.gov.si/FFS/REGSR/index.htm>

Zgodaj odstranjeni pleveli ne ogrožajo pridelka

- Zgodaj odstranjena konkurenca plevelov omogoča nemoteno razraščanje in razvoj žit.
- Samo posevki brez plevelov lahko v največji meri izrazijo svoj genetski potencial.

Zgodaj odstranjeni pleveli slabijo plevelno semensko banko

- Z zgodnjo aplikacijo herbicidov odstranimo plevela, še preden semenijo.
- Manj plevelnega semena, vrnjenega v tla, pomeni manjši pritisk plevelov v naslednjih letih.

Zanesljivo varstvo pred najširšim spektrom enoletnih travnih in širokolistnih plevelov.

Prednosti jesenskega zatiranja plevelov

- **Večja učinkovitost:** Jesensko zatiranje je učinkovitejše za travne in prezimne širokolistne plevela.
- **Manjša tekmovalnost:** Pleveli se uničijo zgodaj, kar prepreči škodo na posevku v začetni rasti.
- **Večji pridelek:** Pravočasna odstranitev plevelov lahko poveča pridelek za 8 do 12 %.
- **Ugodnejši pogoji:** Jeseni je manj težav z močnim vetrom kot spomladi.

Priporočila za uporabo

- **Čas aplikacije:** Zatirajte, ko so žita v zgodnji razvojni fazi in so pleveli majhni.
- **Vremenski pogoji:** Izogibajte se tretiranju ob močni jutranji rosi ali ob napovedi nizkih nočnih temperatur.
- **Odmiki od voda:** Upoštevajte predpisane varnostne odmike od vodnih virov (npr. 5 m ali 15 m).

Preglednica: Registrirana fitofarmacevtska sredstva v Republiki Sloveniji za uporabo v žitih v jesenskem času – herbicidi (na dan 27. 9. 2026):

PRIPRAVEK	ODMEREK /ha	DELOVANJE NA	ČAS UPORABE	Uporaba v
ALLIANCE (diflufenikan 60%+metsulfuro n-metil 6%)	0,065 – 0,1 kg	Enoletni in večletni širokolistni pleveli	Po vzniku posevka, od 3. lista do konca razraščanja	NP, OJ, OR, T, JJ
ALISTER NEW (diflufenikan 12%+jodosulfur on 0,75%+mezosulf uron 0,9%)	1 l/ha	Enoletni ozkolistni in širokolistni pleveli	Konec zime ali zgodaj spomladi, v razvojnem stadiju od dveh razvitih listov do konca razraščanja posevka	P
ALLY SX (metsulfuron- metil 20%)	30 g/ha	Enoletni in večletni širokolistni pleveli	Po vzniku posevka, v času od fenološke faze začetka razraščanja do fenološke faze zastavičarja	J, O, PIRA, P, R, T
ALTIVATE	0,15 kg/ha	Nekatere vrste enoletnega plevela (enoletna latovka,	Po vzniku posevka, od razvojne faze, ko ima žito 1.	OP, T, R

(mezosulfuron 5,83%)		navadni srakoperec)	list razgrnjen, do faze, ko je vidnih 5 stranskih poganjkov)	
ARNOLD (diflufenikan 20%+flufenacet 40%)	0,6 l	Ozkolistni in širokolistni pleveli	Pred vznikom posevka ali po vzniku posevka, od fenološke faze, ko je razvit prvi list do faze, ko sta zaznavna dva stranska poganjka	NP
BASAGRAN 480 (bentazon 48%) PREPOVEDAN NA VVO OBMOČJIH IN ZA VKLJUČENE V KOPOP-VODNI VIRI, KOL3	2 l/ha	Enoletni in širokolistni pleveli	Po vzniku posevka, od fenološke faze razraščanja do fenološke faze začetka kolenčenja	J, P, O, R, T
BATTERY (dikamba 1,78%+MCPA 16,1%) PREPOVEDAN NA VVO OBMOČJIH IN ZA KLJUČENE V KOPOP-VODNI VIRI, KOL3	5 l	Širokolistni pleveli	Po vzniku posevka od razvojne faze začetka razraščanja žit do faze, ko je 2. kolence vsaj 1 cm nad 1. kolencem. Najboljši čas za tretiranje je po vzniku plevela, ko je le-ta v zgodnjih razvojnih fazah in v fazi intenzivne rasti	OP, OJ, JJ
BIZON (diflufenikan 10%+florasulam 0,375%+penoksulam 1,5%)	1 l	Enoletni širokolistni pleveli, navadni srakoperec	Po vzniku posevka, od razvojne faze razvitega prvega lista do razvojne faze, ko so zaznavni trije stranski poganjki Rž – od razvojne faze razvitega prvega do razvitega četrtega lista	NP, NJ, P, R, T
BONACA (fluroksipir 25%)	0,6 – 0,8 l	Enoletni širokolistni pleveli + nekatere vrste večletnih širokolistnih plevelov (srhkodlakavi ščir, plezajoča lakota, škrlatno rdeča mrtva kopriva, pasje zelišče, navadna zvezdica, slak, njivski osat, kodrastolistna kislica)	Po vzniku posevka, od fenološke faze dveh razvitih listov od fenološke faze zastavičarja – ploskev zgornjega lista zravnava, viden jeziček	OP, OJ
BOXER (prosulfokrb 80%)	2,5 – 5 l	Enoletni ozkolistni in širokolistni pleveli	5 l po setvi, pred vznikom žit, vendar samo, če je zagotovljena dobra pokritost semena (globina setve najmanj 3 cm), ker lahko nezadostno pokrito seme, ki	OP, OJ, R, T

			bi prišlo v stik s herbicidom, propade; po vzniku posevka žit, najpozneje do začetka razraščanja	
ELTIVIS (fluroksipir 25%)	0,6 – 0,8 l	Enoletni širokolistni pleveli in nekatere vrste večletnega širokolistnega plevela	Po vzniku posevka od fenološke faze dveh razvitih listov do faze zastavičarja – ploskev zgornjega lista zravnana, viden jeziček (ligula)	OP, OJ
ERGON (metsulfuron- metil 6,8%+tifensulfur on-metil 68,2%)	70 g	Enoletni in večletni širokolistni pleveli	Po vzniku posevka, od pojava dveh listov do pojava zastavičarja	JP, JJ, NP
ESTERON (2,4- D 2-EHE 90,5%)	0,75 l	Enoletni širokolistni pleveli	Od fenološke faze od konca razraščanja (zaznavna dva stranska poganjka) do fenološke faze drugega vidnega kolenca	J, P, T
FINY (metsulfuron- metil 20%)	30 g	Enoletni širokolistni pleveli	Uporaba po vzniku posevka od fenološke faze začetka razraščanja, ko so vidni trije stranski poganjki, do fenološke faze zastavičarja	OP, OR, OT
FLASH 500 SC (diflufenikan 50%)	0,28 l	Enoletni širokolistni pleveli, jetičnik, križnice, navadna zvezdica, navadni srakoprec, nedišeča trirobka, njivska vijolica, plezajoča lakota, škrlatnordeča mrtva kopriva	Uporaba pred vznikom posevka ali po vzniku, od fenološke faze, ko je razvit prvi list, do fenološke faze, ko sta zasnovana dva stranska poganjka	NP, NJ
FLEXIDOR (izoksaben 50%)	0,25 l	Enoletni širokolistni plevel	Od razvojne faze po setvi posevka do faze razvitih treh listov	OP, OJ
FLUENT 500 SC (flufenacet 50%) PREPOVEDAN NA VVO OBMOČJIH IN ZA KLJUČENE V KOPOP- VODNI VIRI, KOL3	0,4 l	Navadni srakoprec, njivski lisičji rep	Jeseni, ko so žita v fenološki fazi od prvega do šestega lista	NP, NJ
FLUROSTAR 200 (fluroksipir 20%)	1 l	Enoletni širokolistni pleveli	Ozimna pšenica, ozimni ječmen, rž, tritikala – od razvojne faze dveh listov, do faze, ko je prvo kolence vsaj 1 cm nad mestom razraščanja	NP, NJ, O, R, T
FLUROSTAR FORTE (fluroksipir 40%)	0,5 l	Plezajoča latovka in nekatere druge vrste enoletnega širokolistnega plevela	Po vzniku posevka od razvojne faze 2 listov do faze, ko je prvo kolence vsaj 1 cm nad mestom razraščanja	OP, OJ, R, T
FLUROSTAR	1,5 l	Plezajoča lakota in navadna zvezdica	Po vzniku posevka, od razvojne faze, ko so štirje listi	OP, OJ, R, T

SUPER (florasulam 0,1%+fluroksipi r 10%)			razviti, do faze konca razraščanja. Najbolj primeren čas za tretiranje je po vzniku plevla, ko je le-ta v fazi intenzivne rasti	
GRODYL (amidosulfuron 75%)	20 – 40 g	Širokolistni in ozkolistni plevli	Od faze treh listov do drugega kolenca	NP, NJ, P, NO, R, T
HERBOCID XL (2,4-D 60%)	1,25 l	Enoletni in širokolistnim plevli	Od fenološke faze sredine razraščanja do fenološke faze konec razraščanja	J, P, R, T
HUSSAR OD (jodosulfuron 10%)	0,1 l	Ozkolistni in širokolistni plevli	Od začetka razraščanja do začetka razvoja zgornjega lista	JJ, NP, OR, OT, OJ
HUSSAR PLUS (jodosulfuron 5%+jodosulfuro n-metil natrij+mezosulfu ron 0,75%)	0,2 l	Enoletni širokolistni in ozkolistni plevli	Ozimna žita – od fenološke faze, ko so trije listi razviti, do fenološke faze začetka kolenčenja, ko je drugo kolence vsaj 1 cm nad prvim kolencem	J, P, R, T
LANCELOT SUPER (aminopiraldid 30%+flurasulam 15%)	33 g	Širokolistni plevel	Ozimna žita – od faze začetka razraščanja do faze drugega kolenca	NP, NJ, R, T
LECTOR DELTA (diflufenikan 50%+florasulam 5%)	0,075 l	Širokolistni plevel	Jeseni po vzniku od razvojne faze dveh listov, do faze, ko sta dva stranska poganjka zaznavna	NP, NJ, R, T
LONTREL 72SG (klopuralid 72%) PREPOVEDAN NA VVO OBMOČJIH IN ZA KLJUČENE V KOPOP- VODNI VIRI, KOL3	0,17 kg	Širokolistni plevli	Po vzniku posevka, od razvojne faze začetka razraščanja, ko je zaznaven prvi stranski poganjek, do faze, ko je prvo kolence vsaj 1 cm nad mestom razraščanja	ŽITO

MATENO DUO (aklonifen 50%+diflufenika n 10%)	0,35 l	Enoletni širokolistni pleveli	Od setve dalje, od razvojne faze pred vznikom posevka, ko koleoptila prodre iz zemlje Po vzniku posevka, od razvojne faze, ko je prvi list prodrl skozi koleotilo, do faze treh razgrnjenih listov	OJ, R OP, trda pšenica, P, OJ, T, R
MUSTANG 306 SE (2,4-D 2-EHE+florusulam 0,625%)	0,4 – 0,6 l/ha	Širokolistni plevel	Po vzniku posevka, od začetka razraščanja do faze drugega kolenca	JP, JJ, NP, OJ
MUSTANG FORTE (2,4-D 18%+aminopiraldid 1%+florasulam 0,5%)	1 l	Širokolistni pleveli	Ozimna žita – v fenološki fazi od začetka razraščanja do faze drugega kolenca	NP, NJ, O, R, T
PALLAS 75 WG (piroksulam 7,5%)	120 – 250 g	Enoletni ozkolistni in širokolistni plevel	Po vzniku posevka, od začetka razraščanja in do faze, ko je prvo kolence 1 cm nad mestom razraščanja	NP, R, T
PRIMSTAR (florasulam 0,25%+fluoksipir 10%)	1 l	Enoletni in večletni širokolistni pleveli (modri glavinec, plezajoča lakota, prava kamilica, mak, navadna zvezdica) Plezajoča lakota	Po vzniku posevka, od fenološke faze začetka razraščanja, ko je stranski poganjek zaznaven, do fenološke faze, ko je prvo kolence vsaj 1 cm nad mestom razraščanja Po vzniku posevka, od fenološke faze, ko je drugo kolence vsaj 2 cm nad prvim kolencem, do fenološke faze stopnja zastavičarja; ploskev zgornjega lista zravnana, viden jeziček (ligula)	P, J, R, O, T OZ, PIRA, J
QUELEX (florasulam 10%+halauksifenil-metil 10,42%)	37,5 g	Širokolistni plevel	Ozimna žita jeseni – od razvojne faze, ko je prvi list razvit, do konca razraščanja	NP, NJ, P, R, T
SAVVY (metsulfuron-metil 20%)	30 g	Enoletni in večletni širokolistni pleveli	Po vzniku posevka, od faze drugega lista do pojava zastavičarja	JP, JJ, NO, NP, OJ, T
SEKATOR OD (amidosulfuron 10%+jodosulfuron 2,5%)	0,1 – 0,15 l	Enoletni ozkolistni pleveli in širokolistni pleveli	Od začetka razraščanja do pojava zgornjega lista	JJ, NP, OJ, R, T

SEKATOR PLUS (2,4-D 28,7%+amidoslu furon 2,5%+jodosulfuron 0,625%)	0,6 l	Širokolistni plevel	Ozimna žita – od fenološke faze začetek razraščanja, do faze, ko je drugo kolence največ 2 cm nad prvim kolencem	NP, NJ, R, T
SHARPEN 33 EC (pendimetalin 33%)	3 – 5 l	Enoletni ozkolistni in širokolistni pleveli	Jeseni pred vznikom posevka ali takoj po vzniku posevka ali spomladi takoj po vzniku posevka	NP
SHARPEN PLUS (pendimetalin 40%)	2,5 – 4 l	Enoletni ozkolistni in širokolistni pleveli	Jeseni pred vznikom posevka ali takoj po vzniku posevka ali spomladi takoj po vzniku posevka	NP
STARANE FORTE (fluroksipir 33,3%)	0,54 l	Enoletni širokolistni pleveli in nekatere vrste večletnih širokolistnih plevelov	Od razvojne faze začetka razraščanja do razvojne faze, ko je 2. kolence vsaj 2 cm nad 1. kolencem	OP, JP, OJ, JJ, O, R, T, P
STOMP AQUA (pendimetalin 45,5%)	2,9 l	Enoletni ozkolistni in nekatere vrste širokolistni pleveli	Uporaba v razvojni fazi pred vznikom do začetka kolenčenja	NP, OJ, OR, T, JJ
SUNDA (fenoksaprop-P-etil 6,9%)	1,2 l	Ozkolistni pleveli	Po vzniku posevka, od razvojne faze, ko je prvi list prodrl skozi kotikulo, do faze, ko je drugo kolence vsaj 2 cm nad prvim kolencem	OP, R, T
TARZEC (halauksifen-metil 6,95%+piroksulam 25%)	75 g	Enoletni ozkolistni in širokolistni pleveli (njivski lisičji rep, navadni srakoprec, ljujke, plezajoča lakota, mrtve koprive, jetičniki)	Po vzniku posevka, od fenološke faze, ko sta dva lista razgrnjena, do fenološke faze, ko je drugo kolence vsaj 2 cm nad prvim kolencem	OP, OR, OT
TIMELINE FX (fluroksipir-meptil 0,175%+pinoksa den7,5%+florasulam 3%)	1,5 l 2 l	Nekatere vrste ozkolistnega in širokolistnega plevela Njivski lisičji rep	Po vzniku posevka, od razvojne faze, ko so razviti trije listi, do faze, ko je viden zgornji list zastavičarja, vendar je še zvit	OP, JP
TOLUREX 50 SC (klorotoluron 50%)	3,5 – 4 l 2,5 – 3 l	Enoletni ozkolistni in širokolistni pleveli	Po setvi, pred vznikom posevka Po vzniku posevka, ko je posevek v fenološki fazi od 1 – 3 listov ali vse do začetka razraščanja	OP, OJ

TRINITY (diflufenikan 4%+klorotoluro n 25%+pendimetal in 30%)	2 l	Enoletni ozkolistni in širokolistni pleveli	Takoj po vzniku posevka, ko je posevek v razvojni fazi, ko prvi list prodre skozi koleoptilo do faze, ko je tretji list razvit	OP, OJ, OR, OT
VALENTIA (florasulam 0,2%+fluroksipi r 10%)	1,2 – 1,6 l	Enoletni širokolistni in nekateri večletni širokolistni pleveli	Ozimna pšenica, ozimni ječmen, ozimna pšenica durum – po vzniku, od razvojne faze, ko so trije listi razviti, do pozne faze nabrekanja	NP, NJ, O, R, T
ZEPPUS (jodosulfuron 0,6%+mezosulfu ron 3%)	0,4 kg	Enoletni širokolistni in ozkolistni pleveli (navadna zvezdica, navadni srakoperec, enoletna latovka, nedišeča trirobka, perzijski jetičnik – srednje dobro deluje na njivski lisičji rep	Od fenološke faze začetka razraščanja, ko je zaznaven prvi stranski poganjek, do fenološke faze kolenčenja, ko je drugo kolence vsaj 2 cm nad prvim kolencem	OP, OR, OT
XANADU (bensulfuron 0,6%+mezosulfu ron 3%)	0,1 kg	Enoletni širokolistni pleveli	Od fenološke faze začetek razraščanja, do fenološke faze popolnoma razvitega zastavičarka	P, J, O, R, T

Legenda: OP – oz. pšenica, OJ – oz. ječmen, JP – j. pšenica, JJ – j. ječmen, OR – oz. rž, NO – nav. oves, SŽ – strna žita, JŽ – j. žito, OŽ – oz. žito, T – tritikala, NP – nav. pšenica, NJ – nav. ječmen, P – pira, R – rž, OT – oz. tritikala, JT – jara tritikala

pripravila Metka Barbarič, KGZS-zavod MS, 27. september 2026

Vir: <https://spletni2.furs.gov.si/FFS/REGSR/index.htm>